

בנק לאומי לישראל בע"מ

מסגרת גיוס שטרי הון (הון ראשוני מורכב) של עד
1 מיליארד ₪

מסגרת גיוס שטרי הון (הון משני עליון) של עד
1.5 מיליארד ₪

מסגרת גיוס כתבי התחייבויות נדחים (הון משני תחתון) של עד
0.5 מיליארד ₪

1

פעולת דירוג אוגוסט 2009

מחבר:

פבל יופה, אנליסט בכיר
pavel@midroog.co.il

אנשי קשר:

אביטל בר דיין, סמנכ"ל בכירה - ראש תחום תאגידים ומוסדות פיננסיים
bardayan@midroog.co.il

בנק לאומי לישראל בע"מ

פיקדונות לזמן קצר	P-1	אופק: יציב
פיקדונות לזמן ארוך	Aaa	אופק: יציב
כתבי התחייבות נדחים (הון משני תחתון והון שלישוני)	Aa1	אופק: יציב
שטרי הון (הון משני עליון)	Aa2	אופק: יציב
שטרי הון (הון ראשוני)	Aa3	אופק: יציב

מידרוג מודיעה על מתן הדירוגים הבאים: דירוג Aa3 למסגרת גיוס שטרי הון נדחים (הון ראשוני מורכב) בסך של עד 1 מיליארד ₪ ע.ג. (*); דירוג Aa2 למסגרת גיוס שטרי הון נדחים (הון משני עליון) בסך של עד 1.5 מיליארד ₪ ע.ג. (העומדים בקריטריונים להכרה במכשירי הון מורכבים מיום 11.06.09 של בנק ישראל); דירוג Aa1 למסגרת דירוג כתבי התחייבויות נדחים בסך של עד 0.5 מיליארד ₪ ע.ג.

(* תיאור מבנה שטרי ההון (הון ראשוני מורכב) מוצג להלן. מבנה ההנפקה טרם נקבע סופית והדירוג ניתן בהתבסס על נתונים שנמסרו למידרוג עד ליום 20/7/09. אם יחולו שינויים במבנה ההנפקה, תהיה למידרוג הזכות לדון שנית בדירוג ולשנות את הדירוג שניתן. רק לאחר שיומצא למידרוג עותק מכל המסמכים הסופיים הקשורים באגרות החוב, ייחשב הדירוג שניתן על ידי מידרוג כתקף, ומידרוג תפרסם את הדירוג הסופי ואת תמציתו של דוח הדירוג.

גיוסי החוב יבוצעו ע"י בנק לאומי לישראל בע"מ ו/או ע"י לאומי חברה למימון בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של בנק לאומי לישראל בע"מ, אשר הינה זרוע ההנפקות של הבנק

דירוג הפיקדונות Aaa, פיקדונות זמן קצר P-1 ודירוג כתבי התחייבויות הנדחים (שלישוני) Aa1. נותר ללא שינוי.

דירוג של Aaa חל על כל יתרת הפיקדונות ואג"ח, שהונפקו ע"י הבנק ו/או באמצעות לאומי חברה למימון בע"מ, עד ל- 31/05/09 (בהנפקות לציבור ו/או בגיוסים פרטיים):

להלן פירוט סדרות ציבוריות קיימות המדורגות בדירוג של Aaa:

סדרה	מספר נייר	תאריך הנפקה	תאריך פדיון סופי	שיעור ריבית שנתית (%)	ע.ג. (מ' ₪)	הערות
סדרה 173	7411192	10/10/90	31/12/10	2.4% (צ. מדד)	10.0	אג"ח
סדרה 176	7410087	01/08/01	31/07/16	5.05 (צ. מדד)	975.0	אג"ח

דירוג של Aa1 חל על כל יתרת כתבי התחייבויות הנדחים (הון משני תחתון והון שלישוני), שהונפקו ע"י הבנק ו/או באמצעות לאומי חברה למימון בע"מ, עד ל- 31/05/09 (בהנפקות לציבור ו/או בגיוסים פרטיים):

להלן פירוט של סדרות ציבוריות קיימות המדורגות בדירוג של Aa1:

סדרה	מספר נייר	תאריך הנפקה	תאריך פדיון סופי	שיעור ריבית שנתית (%)	ע.ג. (מ' ₪)	הערות
סדרה ב'	7410053	04/07/01	30/06/11	6.94% (שקלי)	115.0	כתב התחייבות (הון משני תחתון)
סדרה ג'	7410061	04/07/01	30/06/16	4.9% (צ. מדד)	514.1	כתב התחייבות (הון משני תחתון)
סדרה ה'	7410103	12/03/03	31/03/10	משתנה (צ. דולר)	360.0	כתב התחייבות (הון משני תחתון)
סדרה ו'	7410111	28/07/05	31/10/10	3.7% (צ. מדד)	1,500.0	כתב התחייבות (הון משני תחתון)
סדרה ז'	7410152	20/03/07	20/03/16	4.1% (צ. מדד)	2,000.0	כתב התחייבות (הון משני תחתון)
סדרה ח'	7410160	06/11/07	06/11/17	4.4% (צ. מדד)	1,929.1	כתב התחייבות (הון משני תחתון)
סדרה ט'	7410178	12/02/08	12/08/13	6.29% (שקלי)	1,700.0	כתב התחייבות (הון משני תחתון)
סדרה י'	7410186	23/12/08	23/01/15	5.30% (צ. מדד)	2,000.0	כתב התחייבות (הון משני תחתון)

דירוג Aa2 חל על שטרי הון נדחים (הון משני עליון) שגויסו בגיוסים פרטיים במהלך חודש מאי 2009 ויתרתם מסתכמת ב- 1 מיליארד ₪ ע.ג.

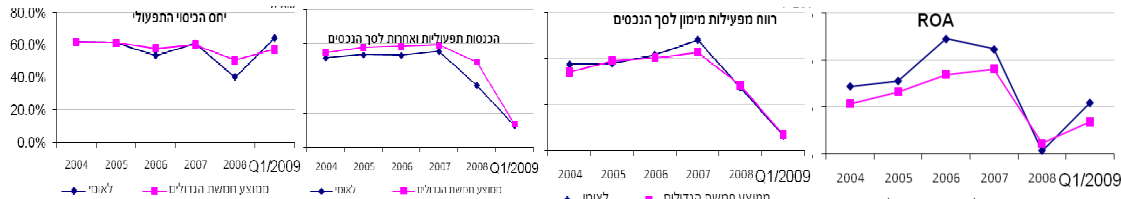
שיקולים עיקריים לדירוג הבנק

- הבנק ממשיך לשמור על מיצובו הגבוה ועל תפקיד דומיננטי במערכת הפיננסית הישראלית. להלן נתוני נתח השוק של הבנק במערכת הבנקאית אשר תומכים במיצובו הגבוה, עפ"י נתוני 31.03.09:

מזרחי טפחות	הבינלאומי	דיסקונט	לאומי	הפועלים	
12.5%	8.4%	16.3%	28.8%	29.9%	אשראי לציבור
11.2%	9.6%	17.3%	30.1%	27.4%	פיקדונות הציבור
10.8%	9.4%	17.9%	29.4%	28.2%	סך מאזן
9.8%	11.5%	16.6%	23.7%	37.0%	אנשים פרטיים*

* מתוך נתוני סיכון אשראי מאזני לציבור לפי ענפי המשק

לבנק רווחיות סבירה, דומה לזו שמציגים הבנקים הגדולים במערכת (תשואה חריגה בשנת 2006 נבעה מרווח הון ממכירת קופ"ג):

* הממוצע הושפע מנתני לאומי שנכללו בחישוב

- איכות נכסים סבירה
- יציבות ביחסי הלימות הון, שהינם בין הגבוהים בקרב הבנקים הגדולים ובעלי פוטנציאל לחיזוק משמעותי
- יכולת השבת רווחים טובה, הנשענת על התפקיד הדומיננטי של הבנק במערכת הפיננסית, בסיס לקוחות, בפרט לקוחות פרטיים, משמעותי ופיזור בין ענפי המשק. מאפיינים אלו מקנים לבנק את היכולת לייצר רווחים חוזרים בין הגבוהים ביותר במערכת גם בתקופת האטה. הבנק הינו בנק אוניברסאלי, שבנוסף לפעולות תיווך קלאסיות מספק קשת של מוצרים ושירותים בנקאיים בכל אחד ממגזרי הפעילות. מיצוב הבנק ופיזור מקורות הרווח תורמים ליציבות הרווחים.

שיקולים עיקריים לדירוג שטרי ההון המורכבים הנדחים (הון ראשוני מורכב)

דירוג שטרי ההון מתבסס על דירוג הבנק (דירוג הפיקדונות), תוך התאמת הדירוג למאפייני המכשיר. בקביעת הדירוג נלקחו בחשבון מאפיינים ייחודיים, כגון: נדחות - המכשירים נדחים לעומת יתר נושי הבנק, בעלי מניות רגילות (ויכולות להיות פארי פאסו עם מניות בכורה, ברובד הראשון של ההון); מנגנון ספיגת הפסדים, המהווה חלק בלתי נפרד מתנאי המכשיר, הכולל אי תשלום ריבית (ללא צבירה), טריגר להמרת החוב למניות ומאפיינים נוספים, אשר ביחד ולחוד מגדילים את ההסתברות לחדלות הפירעון של המכשיר (שהינה גבוהה מזו של המנפיק) ואת ההפסד, בהינתן חדלות הפירעון.

להלן תנאים עיקריים של המכשיר:

תקופת פירעון - הקרן תיפרע בתשלום אחד במועד שיהיה לפחות 49 שנים ממועד ההנפקה, כפוף לפדיון מוקדם.

נדחות - הקרן והריבית של שטרי ההון תהיינה נדחות מפני כל ההתחייבויות האחרות לנושים, מכל סוג שהוא, למעט לזכויותיהם של בעלי מניות רגילות (יכולות להיות פארי פאסו עם מניות בכורה ברובד הראשון של ההון).

פדיון מוקדם - אחרי לפחות 5 שנים ממועד ההנפקה

מנגנון ספיגת הפסדים - אי תשלום קופון ו/או המרת קרן למניות רגילות :

לא ישולמו **תשלומי ריבית** אם יתקיימו נסיבות המפורטות בתשקיף. עם זאת, המכשיר מניח מנגנון פיצוי בצורת המרת ריבית שלא שולמה במניות. מנגנון הפיצוי טרם נקבע סופית. להלן עיקרי הנסיבות לאי תשלום הריבית (שטרי ההון אינם צוברים בשום דרך שהיא, למעט במקרה של תשלום בצורת מניות):

- א. דירקטוריון הבנק קבע כי תשלום הריבית יושעה, במקרה של פגיעה משמעותית בהלימות ההון או בנזילות הבנק, וזאת בתנאי שבעת קבלת ההחלטה יתקיים אחד התנאים הבאים, והתקבל אישור המפקח על הבנקים להשעיית הריבית: יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון, ללא מכשירי הון מורכבים וללא מניות בכורה ולאחר הפחתות שנוכו מהון רובד זה בלבד, בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים (להלן: "יחס הון ראשוני מקורי"), נמוך מ-7%; יחס ההון הכולל של הבנק נמוך מיחס ההון המזערי הנדרש ממנו, בתוספת נקודת אחוז.
- ב. המפקח הורה על השעיית תשלום הריבית, עקב פגיעה משמעותית בהלימות ההון או במצב הנזילות של הבנק.
- ג. דירקטוריון הבנק קבע כי אין לבנק יכולת לפרוע, במועדן, את התחייבויותיו, שדרגת הקדימות שלהן גבוהה מזו של שטרי ההון הנדחים או שווה לה, או שרואה החשבון המבקר של הבנק, בחוות דעת או בדוח סקירה שצורפו לדוח הכספי או לדוח הכספי (ביניים) של הבנק, לפי העניין, הפנה את תשומת הלב לביאורים בדוחות הכספיים בדבר היעדרה של יכולת הפירעון, כאמור לעיל.
- ד. אם יחס ההון הראשוני המקורי נמוך מ-6%, או שיחס ההון הכולל של הבנק נמוך מיחס ההון המזערי הנדרש ממנו על ידי המפקח.
- ה. אם על פי הדוחות הכספיים של הבנק, שפורסמו ערב המועד לתשלום הריבית, אין לבנק עודפים ראויים לחלוקה.

שטרי ההון **יומרו למניות רגילות** בהמרה אוטומטית ומלאה, ביחס המרה אשר יקבע מראש בעת הנפקת המכשיר, בהתקיים אחד מהתנאים הבאים:

- א. יחס ההון הראשוני המקורי של הבנק פחת מ-5.5%.
- ב. רואה החשבון המבקר של התאגיד הבנקאי, בחוות דעת או בדוח סקירה שצורפו לדוח הכספי או לדוח הכספי (ביניים) של הבנק, הפנה את תשומת הלב לביאורים בדוחות הכספיים בדבר ספקות משמעותיים הקיימים בדבר המשך קיומו של הבנק כעסק חי.

להלן נתונים כספיים עיקריים, במיליוני ₪:

2006	2007	2008	Q2/08	Q3/08	Q4/08	Q1/09	
47,609	42,329	33,130	31,229	29,027	33,130	38,712	מזומנים ופקדונות בבנקים
46,375	47,169	44,910	43,494	41,566	44,910	47,677	ני"ע
183,800	198,557	213,215	201,717	207,489	213,215	212,878	אשראי לציבור
231,823	238,045	244,783	221,752	225,952	244,783	254,565	פקדונות הציבור
17,491	19,549	18,672	20,428	19,562	18,672	18,836	הון עצמי
289,341	302,151	310,792	292,002	293,811	310,792	318,052	סך נכסים
5,989	7,241	4,235	1,637	996	-114	1,008	רווח מפעילות מימון ¹
3,881	4,222	2,800	864	540	545	1,003	הכנסות תפעוליות ואחרות
-7,267	-6,937	-7,003	-1,662	-1,746	-1,801	-1,564	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,603	4,526	32	839	-210	-1,370	447	רווח מפעולות רגילות ² (ברוטו)
3,534	3,357	92	889	-84	-1,183	429	רווח נקי (הפסד)
יחסי איתנות							
6.0%	6.5%	6.01%	7.0%	6.6%	6.0%	5.9%	הון עצמי למאזן
7.53%	7.55%	7.51%	8.15%	7.92%	7.51%	7.73%	הלימות ההון הראשוני
11.56%	11.52%	11.58%	12.42%	12.08%	11.58%	11.90%	הלימות הון כוללת
נתונים נוספים							
41%	38%	32%	34%	31%	32%	34%	נזילות (1)
1.2%	1.1%	0.0%	1.2%	-0.1%	-1.5%	0.5%	ROA (2)
0.51%	0.20%	1.01%	0.63%	0.95%	2.04%	0.67%	הפרשה לחומ"ס/אשראי לציבור
9.81%	6.55%	8.48%	6.47%	7.21%	8.48%	8.77%	אשראי בעיית ³ /אשראי לציבור

(1) מזומן ופיקדונות בבנקים + ניירות ערך לפיקדונות הציבור

(2) נתונים רבעוניים בגילום שנתי

4 התפתחות התוצאות הכספיות

איכות הנכסים סבירה

בדומה ליתר הבנקים, גדל היקף פיקדונות הציבור המופקדים בבנק במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2008, באופן משמעותי (גידול של כ- 19 מיליארד ₪, כ- 8%) בעקבות שינוי בטעמי הציבור והסטת תיק ההשקעות לנכסים המאופיינים ברמת סיכון נמוכה. מגמות אלו תרמו להמשך הגידול בפיקדונות גם במהלך הרבעון הראשון של 2009, בעוד כ- כ- 10 מיליארד ₪. הגידול בבסיס הפיקדונות שימש להגדלת היתרות הנזילות של הבנק והשקעה בניירות הערך, בעיקר באג"ח ממשלת ישראל וחלק באג"ח מדינות זרות. תמהיל הנכסים ממשיך להיות מאופיין ביציבות יחסית, כ- 67% מנכסי הבנק מהווה תיק האשראי, 18% נוספים הושקעו בפיקדונות ואג"ח ממשלת ישראל. רמת הסיכון של נכסי הבנק הינה סבירה. חלה הרעה במדדי הסיכון בתיק האשראי, אך הסיכון הגלום בתיק האשראי אינו חריג לעומת השנים הקודמות או בהשוואה לבנקים גדולים במערכת. תיק ניירות הערך עדיין מגלם סיכון משמעותי, התלוי בעיקר בהתפתחויות בשוקי חו"ל.

1 לאחר הפרשה לחובות מסופקים

2 לפני מס

3 אשראי מאזני "בעייתי"

4 בחינת ההתפתחות בתוצאות הכספיות של הבנק מתייחסת בעיקר לתקופה שמהרבעון הרביעי של שנת 2008 ועד לתאריך דוח זה.

תיק האשראי

בשנים האחרונות מסתמן שינוי מסוים בתמהיל תיק האשראי - עלייה בהיקף האשראי בחטיבה המסחרית ויציבות באשראי המגזר העסקי (הכולל חברות עסקיות גדולות). בשל כך, חלקו של האשראי המסחרי עלה מ- 19% בסוף 2007 ל- 22% ביום 31.03.09, תוך ירידה במשקל של המגזר העסקי. הגידול באשראי המסחרי לא קיבל ביטוי בהקטנת ריכוזיות הלווים.

תיק האשראי של הבנק מאופיין, באופן מסורתי, בהיקף גבוה יחסית של חובות בעייתיים. עם העמקת המשבר, חלה הרעה באיכות תיק האשראי, המשתקפת בגידול בהיקף החובות הבעייתיים:

2005	2006	2007	2008	Q2/08	Q3/08	Q4/08	Q1/09	חובות בעייתיים
2,431	2,519	1,604	2,012	1,561	1,660	2,012	2,148	שאינם נושאים הכנסה
985	1,179	929	405	472	421	405	461	שאורגנו מחדש
1,070	134	85	558	93	36	558	746	המיועדים לארגון מחדש
698	658	764	562	685	614	562	574	בפיגור זמני
12,320	13,548	9,618	14,545	10,238	12,223	14,545	14,732	בהשגחה מיוחדת
17,504	18,038	13,000	18,082	13,049	14,954	18,082	18,661	סך אשראי מאזני ללווים בעייתיים
2,031	2,448	2,474	4,708	2,460	3814	4,708	4,372	אשראי חוץ-מאזני, אג"ח ונכסים בגין נגזרים של לווים בעייתיים
19,689	20,486	15,474	22,790	15,509	18768	22,790	23,033	סך אשראי בעייתי כולל
9.58%	9.81%	6.55%	8.48%	6.47%	7.21%	8.48%	8.77%	אשראי בעייתי \ אשראי לציבור (מאזני)
9.4%	8.0%	5.9%	6.8%	5.6%	5.3%	6.0%	6.8%	ממוצע בקרב הבנקים הגדולים

הגידול בחובות הבעייתיים נובע מהרעה בשני ענפים עיקריים: שירותים פיננסיים בארץ ובינוי ונדל"ן בארץ (בעיקר) ובח"ל. סך הגידול בחובות הבעייתיים לעומת 31.12.07 הסתכם בכ- 7.6 מיליארד ₪ ורובו נרשם החל מהמחצית השנייה של 2008.

נכון ל- 31.03.09, כ- 18.7% מהאשראי המאזני לענף בינוי ונדל"ן בארץ סווג כאשראי בעייתי (כ- 29% מסך החוב הבעייתי), לעומת כ- 9.4% בסוף 2007. העלייה בחובות הבעייתיים בענף הינה חריגה, לעומת הבנקים הפועלים ודיסקונט, בהם נרשמה יציבות בממדי הסיכון באשראי לענף. באופן דומה, עלה שיעור החובות הבעייתיים בענף שירותים פיננסיים לכ- 9.8%, לעומת כ- 3% בסוף 2007, והם מהווים כ- 10% מסך החוב הבעייתי.

היסטורית, מאופיין הבנק ברמת חובות בעייתיים גבוהה יחסית, לעומת הבנקים הגדולים. עם זאת, התפלגות החובות הבעייתיים לפי חומרתם, מצביעה על כך, שבשונה מיתר הבנקים הגדולים, עיקר החובות הבעייתיים בבנק נובעים מחובות בהשגחה מיוחדת, ואילו שיעור של חובות שאינם נושאים הכנסה, שהינם בעלי רמת החומרה הגבוהה ביותר, הינו הנמוך ביותר בקרב הבנקים הגדולים, כדלקמן:

2004	2005	2006	2007	2008	Q1/2009	חובות שאינם נושאים הכנסה מסך אשראי מאזני ללווים בעייתיים
14.0%	13.8%	14.0%	12.3%	11.1%	11.5%	לאומי
27.6%	27.3%	27.1%	28.1%	24.4%	4.0%	ממוצע יתר הבנקים הגדולים

2004	2005	2006	2007	2008	Q1/2009	חובות בהשגחה מיוחדת מסך אשראי מאזני ללווים בעייתיים
71.0%	70.4%	75.1%	74%	80.4%	79.0%	לאומי
50.7%	51.4%	49.5%	51.3%	56.8%	55.2%	ממוצע יתר הבנקים הגדולים

בהתאם להתפתחויות בכושר ההחזר של הלווים ושחיקת ערך הביטחונות, נרשמו גידול בחובות הבעייתיים (בדומה ליתר הבנקים במערכת) ועליה בהוצאה לחומ"ס, אם כי קצב העלייה בהפרשות לחומ"ס כאחוז מתיק האשראי נבלם ברבעון הראשון של 2009, אך נותר גבוה יחסית. להלן שיעור הפרשה לחומ"ס לאשראי לציבור (תוצאות רבעוניות בגילום שנתי):

2005	2006	2007	2008	Q1/08	Q2/08	Q3/08	Q4/08	Q1/09	
0.79%	0.51%	0.20%	1.01%	0.49%	0.63%	0.95%	2.04%	0.67%	בנק לאומי
0.66%	0.5%	0.31%	0.64%	0.21%	0.41%	0.71%	1.28%	0.64%	ממוצע 5 הגדולים

תיק ניירות ערך ברמת סיכון סבירה

מתוך תיק ניירות הערך של הבנק, המסתכם בסך של כ- 48 מיליארד ₪, כ- 19 מיליארד ₪ מושקעים באג"ח מדינה (כ- 40% מהתיק, כ- 6% מסך הנכסים). יתרת האג"ח מתפלגת בין מספר תיקים, המשמעותיים שבהם תיק אג"ח בנקים ומוסדות פיננסיים בחו"ל (בעיקר אירופה וארה"ב, בפיזור רחב יחסית, 25% מדורגים Aa3 ומעלה, 99% מהתיק מדורג, בעיקר A1 ומעלה) בהיקף של כ- 14 מיליארד ₪ (כ- 29% מתיק ניירות הערך, כ- 4% מסך הנכסים), תיק אג"ח מגובות נכסים של כ- 5 מיליארד ₪, רובו מכיל אג"ח של הסוכנויות הפדרליות ואג"ח ממשלות זרות, בעיקר מדינות OECD, בהיקף דומה.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הבנק בשנים האחרונות:

2006	2007	2008	Q1/09	תמהיל התיק:
36%	31%	37%	40%	אג"ח ממשלה
47%	53%	46%	45%	חברות אחרות
9%	11%	7%	6%	מניות וקרנות
92%	95%	90%	91%	סה"כ

שיעור מסך הנכסים:

6%	5%	5%	6%	אג"ח ממשלה
7%	8%	7%	7%	אג"ח אחרות

יציבות ביחסי הלימות ההון

יחס הלימות ההון הראשוני (מקורי) עומד, נכון ל- 31.03.09, על כ-7.7%, לעומת הממוצע של כ- 7.3% בקרב הבנקים הגדולים, כאשר יחס הלימות ההון הכולל של הבנק הסתכם באותו המועד בכ- 11.9% (כ- 11.6% במערכת). בכוונת הבנק להרחיב את בסיס ההון, באמצעות גיוס שטרי הון בהיקף של עד 1 מיליארד ₪ (הון ראשוני). עפ"י הנתונים ליום 31.03.09, בהינתן הגיוס, הייתה מסתכמת הלימות ההון הראשוני בכ- 8.12% והלימות ההון הכוללת בכ- 12.29%.

אופק הדירוג

גורמים שעלולים להוביל להורדת הדירוג:

- פגיעה במעמד הבנק במפת הבנקאות המקומית
- הפסדים בתיק ני"ע תוך פגיעה ביחסי הלימות ההון
- הרעה משמעותית באיכות תיק האשראי

בנק לאומי לישראל בע"מ הינו בנק מסחרי, המספק שירותי בנקאות בישראל ובחו"ל בכל מגוון הפעילויות הבנקאיות, ללקוחות קמעונאיים, עסקיים ומסחריים. לבנק חברות בנות ומוחזקות, בישראל ובחו"ל, המהוות ביחד את קבוצת לאומי. הבנק מהווה חלק מחמשת הבנקים הגדולים בישראל, שמחזיקים ביניהם כ-96% מתיק האשראי הבנקאי ותיק פיקדונות הציבור הבנקאיים בארץ. הבנק עומד בראש המערכת יחד עם קבוצת הפועלים בע"מ, וביחד הם מחזיקים, נכון ל-31.03.09, ב-59% מתיק האשראי לציבור. לבנק תיק אשראי העומד על כ-213 מיליארד ₪, כ-29% מסך האשראי במערכת.

הקבוצה כוללת אחזקות בתחום הבנקאות המסחרית, משכנתאות, שירותים פיננסיים וניהול נכסים. בין האחזקות הבולטות של הבנק בתחום הבנקאות בישראל הן בנק לאומי למשכנתאות בע"מ (חברה בת בבעלות מלאה) ובנק ערבי ישראלי בע"מ (שיעור אחזקה של 99.7% בזכויות ההון וההצבעה). לבנק פעילות בנקאית בארה"ב ובאירופה (בריטניה, שוויץ, רומניה ולוקסמבורג), באמצעות חברות בנות הרשומות בחו"ל.

בין האחזקות העיקריות בחו"ל: בנק לאומי ארה"ב (שיעור אחזקה של 99.9% בזכויות ההון וההצבעה), בנק לאומי (בריטניה) פי.אל.סי. (99.8%) ובנק לאומי (שוויץ) לימיטד (84.1% בהון ו-93.9% בזכויות ההצבעה). הקבוצה פועלת בתחום כרטיסי האשראי באמצעות לאומי קארד בע"מ (80%) ובתחום שוק ההון והשירותים הפיננסיים באמצעות לאומי פרטנרס בע"מ (100%), לאומי ליסינג והשקעות בע"מ (99.5%) ולאומי שירותי שוק ההון בע"מ (בעלות מלאה). בנוסף, לבנק השקעות ריאליות בתחומי הביטוח, התשתיות, הנדל"ן, התיירות והתקשורת.

סולם דירוג התחייבויות

התחייבויות המדורגות בדירוג Aaa הן, על פי שיפוטה של מידרוג, מהאיכות הטובה ביותר וכרוכות בסיכון אשראי מינימלי.	Aaa	דרגת השקעה
התחייבויות המדורגות בדירוג Aa הן, על פי שיפוטה של מידרוג, מאיכות גבוהה, וכרוכות בסיכון אשראי נמוך מאד.	Aa	
התחייבויות המדורגות בדירוג A נחשבות על ידי מידרוג בחלק העליון של הדרגה האמצעית, וכרוכות בסיכון אשראי נמוך.	A	
התחייבויות המדורגות בדירוג Baa כרוכות בסיכון אשראי מתון. הן נחשבות כהתחייבויות בדרגה בינונית, וככאלה הן עלולות להיות בעלות מאפיינים ספקולטיביים מסוימים.	Baa	דרגת השקעה ספקולטיבית
התחייבויות המדורגות בדירוג Ba הן, על פי שיפוטה של מידרוג, בעלות אלמנטים ספקולטיביים, וכרוכות בסיכון אשראי משמעותי.	Ba	
התחייבויות המדורגות בדירוג B נחשבות על ידי מידרוג כספקולטיביות, וכרוכות בסיכון אשראי גבוה.	B	
התחייבויות המדורגות בדירוג Caa הן, על פי שיפוטה של מידרוג, בעלות מעמד חלש וכרוכות בסיכון אשראי גבוה מאוד.	Caa	
התחייבויות המדורגות בדירוג Ca הן ספקולטיביות מאוד ועלולות להיות במצב של חדלות פרעון או קרובות לכך, עם סיכויים כלשהם לפדיון של קרן וריבית.	Ca	
התחייבויות המדורגות בדירוג C הן בדרגת הדירוג הנמוכה ביותר ובד"כ במצב של חדלות פרעון, עם סיכויים קלושים לפדיון קרן או ריבית.	C	

סולם דירוג פיקדונות זמן ארוך

בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות הוא Aaa מציעים איכות אשראי יוצאת דופן באיכותה והם בעלי דרגת הסיכון הנמוכה ביותר. למרות שאיכות האשראי של בנקים אלה עשויה להשתנות, מאוד בלתי סביר ששינויים אלה, כפי שאפשר לחזותם, יפגעו במעמדו החזק של הבנק.	Aaa	דרגת השקעה
הבנקים המדורגים בדירוג Aa לגבי פיקדונות מציעים איכות אשראי מצוינת אולם מדורגים בדירוג נמוך יותר מבנקים המדורגים Aaa משום שמידת חשיפתם לסיכונים ארוכי טווח נראית גדולה יותר במידת מה.	Aa	
בנקים המדורגים A לגבי פיקדונות מציעים איכות אשראי טובה. אולם, יתכן שקיימים גורמים המצביעים על סכנה לפגיעה בטווח ארוך.	A	
בנקים המדורגים בדירוג Baa לגבי פיקדונות מציעים איכות אשראי מספיקה. עם זאת, יתכן שחסרי גורמי הגנה מסוימים או שאפשר לאפיין אותם כבלתי מהימנים בכל פרק זמן ארוך.	Baa	דרגת השקעה ספקולטיבית
איכות האשראי המוצעת על ידי בנקים המדורגים בדירוג Ba לגבי פיקדונות נתונה בשאלה. פעמים רבות אפשר שיכולתם של בנקים אלה לקיים במועדן את התחייבויותיהם עשויה להיות בלתי ודאית.	Ba	
איכות האשראי המוצעת על ידי בנקים המדורגים בדירוג B לגבי פיקדונות, היא באופן כללי איכות אשראי ירודה. מידת הביטחון בפירעון ההתחייבויות הכרוכות בפיקדונות, לכל פרק זמן ארוך, קטנה.	B	
איכות האשראי המוצעת על ידי בנקים המדורגים בדירוג Caa לגבי פיקדונות, היא ירודה באופן קיצוני. יתכן שבנקים אלה אינם מקיימים את תנאי הפיקדון או שיש יסוד של סכנה בנוגע ליכולת הכספית.	Caa	
בנקים המדורגים בדירוג Ca לגבי פיקדונות אינם מקיימים בדרך כלל את התחייבויות הפיקדון שנטלו על עצמם.	Ca	
בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות הוא דירוג C אינם מקיימים בדרך כלל את התחייבויות הפיקדון שנטלו על עצמם ויכולת התאוששות הבנק ממצב זה הינה נמוכה.	C	

מידרוג משתמשת במשתנים המספריים 1, 2, 3 בכל אחת מקטגוריות הדירוג מ- **Aa** ועד **Caa**. המשתנה '1' מציין שאגרת החוב מצויה בקצה העליון של קטגוריית הדירוג שאליה היא משתייכת, המצוינת באותיות. המשתנה '2' מציין שהיא נמצאת באמצע קטגוריית הדירוג; ואילו המשתנה '3' מציין שאגרת החוב נמצאת בחלק התחתון של קטגוריית הדירוג שלה, המצוינת באותיות.

סולם דירוג פיקדונות ז"ק

P-1	בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות זמן קצר הוא P-1 מציעים איכות אשראי מעולה ויכולת חזקה מאוד לעמוד בצורכי הנזילות לזמן הקצר
P-2	בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות זמן קצר הוא P-2 מציעים איכות אשראי חזקה ויכולת חזקה לעמוד בצורכי הנזילות לזמן הקצר
P-3	בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות זמן קצר הוא P-3 מציעים איכות אשראי סבירה ויכולת מספקת לעמוד בצורכי הנזילות לזמן הקצר
NR	בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות זמן קצר הוא NR מציעים איכות אשראי חלשה עד מוטלת בספק ויכולת לא וודאית לעמוד בצורכי הנזילות לזמן הקצר

מידרוג בע"מ, מגדל המילניום רח' הארבעה 17 תל-אביב 64739

טלפון 03-6844700, פקס 03-6855002, www.midroog.co.il

© כל הזכויות שמורות למדרוג בע"מ (להלן: "מידרוג"). 2009

מסמך זה, לרבות פסקה זו, הוא רכוש הבלעדי של מידרוג והוא מוגן על ידי זכויות יוצרים ודיני הקניין הרוחני. אין להעתיק, לצלם, לשנות, להפיץ, לשכפל או להציג מסמך זה למטרה מסחרית כלשהי ללא הסכמת מידרוג בכתב.

כל המידע המפורט במסמך זה ושעליו הסתמכה מידרוג נמסר לה על ידי מקורות הנחשבים בעיניה לאמינים ומדויקים. מידרוג אינה בודקת באופן עצמאי את נכונותו, שלמותו, התאמתו, דיוקו או אמיתותו של המידע (להלן: "המידע") שנמסר לה והיא מסתמכת על המידע שנמסר לה לצורך קביעת הדירוג על ידי החברה המדורגת.

הדירוג עשוי להשתנות כתוצאה משינויים במידע המתקבל ו/או כתוצאה מקבלת מידע חדש ו/או מכל סיבה אחרת. עדכונים ו/או שינויים בדירוגים מופיעים באתר האינטרנט של מידרוג שכתובתו: www.midroog.co.il. הדירוגים המתבצעים על ידי מידרוג הנם בגדר חוות דעת סובייקטיבית ואין הם מהווים המלצה לרכישה או להימנעות מרכישה של אגרות חוב או מסמכים מדורגים אחרים. אין לראות בדירוגים הנעשים על ידי מידרוג כאישור לנתונים או לחוות דעת כלשהן או כניסיונות לבצע הערכה עצמאית למצבה הכספי של חברה כלשהי או להעיד על כך, ואין להתייחס אליהם בגדר הבעת דעה באשר לכדאיות מחירן או תשואתן של אגרות חוב או של מסמכים מדורגים אחרים. דירוגי מידרוג מתייחסים במישרין רק לסיכונים אשראי ולא לכל סיכון אחר, כגון הסיכון כי ערך השוק של החוב המדורג ירד עקב שינויים בשערי ריבית או עקב גורמים אחרים המשפיעים על שוק ההון. כל דירוג או חוות דעת אחרת שמעניקה מידרוג צריכה להישקל כמרכיב בודד בכל החלטת השקעה הנעשית על ידי משתמש במידע הכלול במסמך זה או על ידי מי מטעמו, ובהתאם, כל משתמש במידע הכלול במסמך זה חייב ללמוד ולבצע הערכה של כדאיות השקעה מטעמו לגבי כל מניפק, ערב, אגרת חוב או מסמך מדורג אחר שבכוונתו להחזיק, לרכוש או למכור. דירוגיה של מידרוג אינם מותאמים לצרכיו של משקיע מסוים ועל המשקיע להסתייע בייעוץ מקצועי בקשר עם השקעות, עם הדין או עם כל עניין מקצועי אחר. מידרוג מצהירה בזאת שהמניפקים של אגרות חוב או של מסמכים מדורגים אחרים או שבקשר עם הנפקתם נעשה דירוג, התחייבו לשלם למידרוג עוד קודם לביצוע הדירוג תשלום בגין שרותי הערכה ודירוג הניתנים על ידי מידרוג.

מידרוג הינה חברת בת של מודי'ס אינבסטורס סרויס לטד. (Moody's Investors Service Ltd.) (להלן: "מודי'ס"), שלה 51% במידרוג. יחד עם זאת, הליכי הדירוג של מידרוג הנם עצמאיים ונפרדים מאלה של מודי'ס, ואינם כפופים לאישורה של מודי'ס. בו בזמן שהמתודולוגיות של מידרוג מבוססות על אלה של מודי'ס, למידרוג יש מדיניות ונהלים משלה וועדת דירוג עצמאית.

למידע נוסף על נהלי הדירוג של מידרוג או על ועדת הדירוג שלה, הנכם מופנים לעמודים הרלוונטיים באתר מידרוג